

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Correspondențele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edite	„FOAIA DIECESANĂ“
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	iară banii de prenumerațiune și inserțiuni al
„ România și străinătă e pe an 14 franci	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor	ADMINISTRAȚIA
„ „ „ „ pe 1/2 an 7 „	de a-i în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografeii diec. în Caransebeș

Nr. 59 Pres. ex 1898.

NICOLAE

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul bisericii ort.
răsăritene în eparhia Caransebeșului.

Iubitului nostru cler și popor, și onoraților deputați
la sinodul eparhiei noastre.

Pe baza dispunțiilor §§-lor 89 și 90 din statutul organic, convocăm prin această sinodă ordinară ai diecesei noastre a Caransebeșului la biserica catedrală din orașul Caransebeș pe Duminica Tomii, adică pe ziua de 12 Aprilie cal. vechiu a. e. la 9 ore a. m., în care ziua îndată după săvârșirea santei liturgii și invocarea sântului Duh va urma deschiderea sinodului.

De aceea invităm pe toți onorabilii deputați ai sinodului eparhial, periodul al X-lea, sesiunea a II-a, ca în susamintita ziua la ora deliptă să se afle în Caransebeș, ca așa sinodul conform regulamentului afacerilor interne să-și pótă începe activitatea sa.

Împărtășind și de astădată binecuvântarea Noastră arhierescă, süm

Al tuturor

Caransebeș în 26 Aprilie 1898.

voitoriu de tot binele:

Nicolae Popea m. p.
Episcop.

În săptămâna mare

„Mai mare dragoste decât aceasta nimene nu are, ca să-și pună cineva sufletul seu pentru prietenii sei“ (Ioan 15, 13).

Poate cineva să nege aceasta? Nu; căci dacă a te lipsi, a trudi, a te espune pentru alții, sunt

caracteristica unui suflet mare: apoi a *muri*, pentru ca alții să *trăească* de sigur este caracterul supraomeneșului, a divinului. Nu putem lua în nume de rău nici unui seclu, nici unui popor, cari având atari suflete mari, sërbează amintirea lor cu pietate și cu venerațiune. Ce fericire pentru acea societate, care i-a avut în mijlocul ei, și fericit acela, căruia soartea i-a dat un prieten așa de mare! Fericiti suntem dară noi, cari ne bucurăm în faptă de un astfel de prieten, care *din iubire cătră om și-a pus viața sa pentru el*.

Nimene n'a avut dragoste mai mare ca Isus Cristos, carele pentru ca să promoveze binele și fericirea omului, și-a jertfit scumpa și sânta sa viață.

Binecuvântate să ne fie noaué zilele acestea, cari ni ofer amintirea nespusei lui dragoste cătră noi; binecuvântate momentele meditațiunei noastre asupra nobleții și sublimității hotărării lui de a muri!!

Spre această hotărire nu l'a îndemnat pre el *disgustul ori nepăsarea de viață*. Căci el și-a iubit viața sa din toată inima, a iubit-o ca pre un dar sublim al Părintelui său ceresc, a iubit-o din respectul chemării sale sublime, care i-a încredințat-o Părintele său. Binele cel mult și neperitoriu, care el mereu îl intenționa, voia și sevârșă, încrederea lui în Dzeu, cu care privea la cursul cel scurt al vieții sale (Ioan 17. 4 ș. m); lupta cea frumoasă a naturii, cu care lupta el în fața patimilor și morții sale, cari îl așteptau (Mat. 26. 37—46); toate, toate aceste dovedesc, că *nu disgustul de viață a provocat în el hotărirea de a muri*. Și mai puțin o *cutare suferință sau durere, de cari a se mântui a perdut el ori-ce speranță*.

El firesce a avut multe dureri. Așa durerile onoarei sau ale reputațiunei, ale prieteniei, durerii pentru natura chiemărei, spre care a fost el născut. Și foarte grele și simțitoare erau durerile, cu cari trebuia să se lupte el. Însă durerile unei fantasii deranjate nu-l supărau de loc; nici durerile, cari

le învoalvă o conștiință rea. *El a fost separat de păcătoși, departe de ei ca ceriul de pământ.* Nici când nu s'a aflat vre-o nedreptate la el, inima lui pururea era curată, gura lui totdeauna adevărul grația: „*Cine dintre voi,*” întreba el pe orbii săi persecutori „*me pote vedî de păcat?*” (Ioan 8. 46).

Dar fie că îl urmăreau durerile onoarei sau a reputațiunii, durerile prieteniei și durerile naturii chemării sale: totuș se bucura el de onoare, totuș avea el prieteni, totuș îl fericia pre el sublimitatea chemării lui. Fariseii îl refusau, legiuitorii poporului seu îl calumniau, și iarăș fariseii și cărturarii îl onorau. Să ne gândim la un Nicodim și la un Iosif din Arimatia (Ioan 3. 1, 2; 19. 38, 39). Și câți alții mulți, carii pe sub ascuns poate fi că aderau la el, al căror nume însă istoria nu l-a însemnat! El avea dușmani; dar avea și prieteni, carii din toată inima îl iubiau. Casa lui Lazar (Ioan 11. 11) e dovadă. Și așa de acest a avut el mai multe, a avut și afară de patria sa.

Așa dară hotărîrea lui de a muri nu poate să fie nici rezultatul *desperațiunii*.

Nici *fanatismul*, fie fanatismul în religione, fie în morală nu poate să fie. Fanatismul în totdeauna trăde o slăbiciune a rațiunii, el se anunță și se introduce cu furiositate și selbatăcie. Unde aflăm noi la Cristos urmele unor astfel de slăbiciuni? Nu aflăm noi mai mult semnele unei rațiuni calme, semnele înțelepciunii? Căutați numai, cum răspunde el la întrebările, cari i-s pun, cum el chiar și pe cale spre Golgota liniștea, ierta, se ruga, învăța. Acî se vedeșce peste tot un simțiment condus de cea mai perfectă înțelepciune.

Nu, ci pe *precugetare* zace această hotărîre, pe *iubirea neamului omeneșc*; iubirea cea mai ferbinte, cea mai firmă și mai desinteresată a provocat acea hotărîre.

Ca o hotărîre a providinței primesce el moartea sa: „*Ca să cunoască lumea, că fac precum mi-a poruncit Părintele; sculați-vă să mergem de aci*” — la Ierusalim (Ioan 13. 31). Această moarte este jertfa cea mai frumoasă a unei *iubiri ferbinte*, care a manifestat-o el omului. El cunoașce cătușele, în cari a fost aruncată natura omenească prin superstiție, necredință și fanatism. El a învățat pe contemporanii săi, ca să frângă aceste cutuș. Moartea a trebuit să întărească această învățătură, pentru ca să se estirpească în religione sclavia spiritului.

Toate aceste împrejurări devin mai remarcabile și mai importante, dacă mai cugetăm și la anii sau etatea, în care s'a oferit el spre moarte. În etatea lui este cea mai mare atragere spre viață, și totuș nu s'a lăsat a fi amăgit de ea. Din toate părțile împrejurat de popoare, — cari îl inundau parte și din curiositate și din dorul de a vedea minuni, în sfîrșit însă totuș învățăturile lui îi punea pe gânduri, pe mulți îi și îndrepta, — ocupat cu esecutarea planului său sublim: a deveni *Mântuitorul lumii*, este el deja pe calea

cătră moarte. Nu este aceasta un lucru măreț a merge de bună voiespre moarte într'o etate cum este alui Cristos, când cea mai mare favorită a omului este viața?!

Dar însăși zilele, în cari pleacă Cristos din Vitaniania spre locul de moarte, ne arată nobleța hotărîre lui de a muri. Erau zile de serbătoare pentru poporul său, Pascile, zile în cari cântări de bucurie și de veselie eșiau din inimile și de pe buzele tuturor... Și aceste zile de bucurie, și veselie și li-ales Cristos spre zile de patimi și moarte. Ce hotărîre nobilă, când toți simt bucurie, el se supune batjocurilor, torturilor și unei morți pline de chinuri!

Și *ce fel de chinuri, ce fel de morte!* Fruntașii poporului au șpionat slăbiciunea unuia din discipulii lui seducându-l pre acesta a trăda pe învățătorul său. Trădatul devine lipsit de ori ce ajutoriu, de ori-ce scut, rămâne fără apărătoriu, părăsit de toți. Das cu cea mai mare grabă dela o curte plină de curiositate la una nedreaptă, și de aci la un judecătoriu laș. El persistă în convingerile sale, și nu află nici unde ascultare. Asaltat și asurzit de jurisdicțiunea jidovească — Pilat cedează; Cristos se ristiguesce. Toate acestea spiritul lui Cristos li-a prevăzut (Luca 18. 31 ș. m.) și totuș nu se fereșce. Nu e-te această măreț?

Dar și mai măreț și mai sublim se vedeșce hotărîrea lui Cristos de a muri prin dispozițiunea și simțimentele sale manifestate la moarte.

Precum a fost el în viață dispus, așa a fost și la moarte. La moarte însă simțimentele lui au apărut în splendoarea lor cea mai frumoasă, într'o splendoare, prin care străluce dan față-i icoana Părintelui curesc. El a fost în totdeauna ascultătoriu de Dzeu, și această ascultare se esprimă în moartea lui prin *răbdarea*, care o dovedeșce el față de nedreptatea și amărăciunea unei astfel de morți pline de nespuse chinuri și batjocuri. Răbdarea lui devine *predare lui Dzeu, speranță veselă și vie...* S'a *săvērșit*, esclamă el, *în mările tale î-mi dau sufletul meu!* — și adoarme.

Simțimentele de *bunăvoință* a inimei lui nu se înădușesc nici de moarte. Nu *soartea sa* o plîngea el pe calea cătră locul de perdere, ci *soartea poporului său*. Nu la sine se gîndeșce el pe cruce, c la *mama sa*, care rămâne după el, și la *discipulul*, pe care îl iubea. Sub rugăciuni pentru chinuitorii și batjocuritorii săi, binecuvîntând pe asasinii săi — moare.

Ce simțimente!

B. Biro Herendesceanul

Mănăstirea din Prislop

Prin câte necazuri nu a trecut biserica dreptcredincioasă română din Ungaria și Transilvania!

De soartea acestei biserici în decursul năvălirii popoarelor barbare nici nu vorbim. Ținta

acestor popoare nu a fost nimicirea bisericii noastre.

Persecuțiuni formale în contra credinții noastre însconează romano-apusenii, ai căror papi în repețite rânduri au provocat pe regii Ungariei, ca să scoată din țară pe toți acei dreptcredincioși Români, cari n'ar trece la biserică apusană; și acești regi aruncă în prinsoare preoții români, iar în locul acestora aduc preoți apuseni, cari se învețe poporul, aduc legi, în a căror putere nobilii români își perd averile și privilegiile, dacă nu se fac papistași, iar poporul de rând e silit să plătească dijme clerului latin. Episcopul Ioan de Cafa, unul din cei dintâi episcopi ai Silvașului, e prins de iesuitul Ioan Capistran, închis, maltratat și în urmă boțezat după rânduiala apusenilor (1456).

Acestea s'au întâmplat pe timpul, când în Ungaria și Transilvania înfloria biserică apusană, în secolii XI—XV.

În secolul XVI străbat și prind rătăceni în Ungaria și mai ales în Transilvania învățăturile reformatorilor apuseni. Ungurii dintre Români se fac calvini. Furia, cu care au năvălit calvinii asupra bisericii noastre este prea cunoscută. Maltratările, la cari a fost spus clerul nostru, și nedreptățile, ce s'au făcut poporului român, în era calvinismului nu se pot descria.

Dar toate acestea au fost flori la ureche pe lângă asupririle, ce le-am îndurat dela frații de un sânge cu noi, cari au trecut la unire, și cari cu ajutorul guvernului din Viena voiau să ne unească cu puterea.

Strămoșii nostri erau siliți între baionete și cu amplexuri guverniali la spate să asculte predicile episcopilor uniți, despre „singura mântuitoare biserică“. Cei ce nu le ascultau erau pedepsiți cu bătaii crunte, cu închisori și bani. Bisericile neunite erau date uniților sau arse, iar școalele închise. Preoții nostri au fost oprți dela funcțiuni bisericesti, ba chiar depuși din preoție.

Pentru rentoarcerea dela biserică unită la biserică noastră era decretată pierderea capului, confiscarea averilor etc.

În acest timp de grea cercare pentru biserică noastră cade pustiirea mănăstirii Silvașului din Prislop prin episcopul unit Aron (1753—1764). Chipul neomenesc, în care acest episcop a pustiit numita mănăstire e scris de un constimporan în „Plângerea sântei mănăstiri a Silvașului din eparhia Hațegului din Prislop“.

Este bine a cunoaște această „Plângere“ acuma, când P. S. Sa Episcopul unit din Logoj, Dr. Demetriu Radu, a publicat un apel, pentru colecte benevole spre scopul reconstituirii vechii mănăstiri din Prislop.

Noi o reproducem din *Telegraful Român*, care într'alte zice: „Preasânția Sa Părintele episcop Radu sub presiunea blăstēmului din această plângere voiesce să o restaureze și să ospioze păcatele antecesurului său, zelos în propagarea Unirei. De bună seamă Mănăstirea reconstruită va fi redată Românilor ortodoxi din Dobra, pe cari Visarion i-a întărit în ortodoxie“.

Plângerea*)

Sântei mănăstiri a Silvașului din eparhia Hațegului din Prislop

la aminte ceriule și voui grăi
Plângend cu amar mă voui tângui;
Auzi-mi pământule cuvintele
Și se-mi cuprinzi lacrimile
Și firea toată cea omenească
Împreună cu mine să se tânguiască,
Că iată eu, fata Sionului cea iubită,
Mănăstirea Silvașului cea vestită
Rămăsei acum pustie și ofelită
Jalnică ca o veduvă cernită;
Arsă cu foc și surpată.
De toate ce avusei prădată;
Vadă toți cei ce trec pe lângă mine
De este la cineva durere, precum la mine.
Că de s'ar fi sculat asupra-mi necredincioșii,
Eu m'ași fi păzit de dênșii.
Sau Turcii de m'ar fi ars și m'ar fi surpat,
N'a-și avea atâta bănat.
Ci aceia, ce împreună cu mine a fi s'au socotit,
Credincioșii accia m'au pustiit!
Să vie dar moartea peste ei,
Și se-i pogoare în iad de vii.
O Prislop numit loc!
Cum fuseși făr' de noroc;
Ba eu bine am fost norocit
Căci S-tul Nicodim întâiu aici s'a sălășluit,
Și întâiu S-tul Nicodim mi-a pus temelie
Cărea stă de veacuri multe
Acum de oameni trecute,

*) Supuși și noi la regulile de conservare ale bibliotecii s-tei Mănăstiri Căldărușeni, am putut cu toată bunăvoința, de a cunoaște o parte din avutul literar al acestei mănăstiri; și în cercetările noastre am descoperit un manuscris în folio, legat cu pele, unde între diverse învățături, toate de cuprindere morală am găsit și această producțiune literară, intitulată: „Plângerea s-tei Mănăstiri a Silvașului“. Noi supunem această scriere la cunoștința lectorilor nostri pentru meritul ei literar și istoric. În dênșea se ved toate condițiunile literare ale limbei române din secolul al XVIII-lea și ea conține fapte istorice relative la mai multe mănăstiri din Valachia și Transilvania, precum chiar și la actul unirei Românilor de peste Carpați cu biserică papală.

Este foarte dureros, că autorul scrierei, condus de principiile monachismului, nu și-a însemnat nicăiri numele, dar din cuprinderea scrierei se poate presupune, că el cunoșcând de aproape amănuntele Mănăstirii Silvașului și specialmintea ale unirei Bisericii din Transilvania, este dintre bărbații de prin Mănăstirile acelor locuri, sau poate chiar din Silvaș. — Nota „Bisericii ortodoxe române“, din care reproduce T. R.

Mai înainte cu mulți ani
De domnia lui Mateiu erai;
Că acestui prea cuvios și st. părinte dela Dzeu
I-s'a vestit locul pișătorilor*) s'e-l găsească.
Și acolo Mănăstire s'e zidească
Și în țeara românească preste munte
Au trecut și au cercat locuri multe.
Locul cel mai dintâiu
Este în Surdu(c) sus pe Jiū.
Acolo pesceră a găsit
Și într'ensa a sălășluit,
Care pesceră și până acum se găsesce
Și a S-tului Nicodim s'e numesce,
Apoi s'au dus în țară și mai înlăuntru
Până la apa, ce se zice Motru,
Acolo puțin au conăcit
Și pe vreme mănăstire s'a zidit.
De acolo s'au dus spre Vodița**)
Unde e acum schitul Toponița.

(Va urma)

Despre alegerea profesiunilor

(Fine)

Cu asta am gătat partea primă din tema, ce mi-am propus se o desvolt astăzi. Vă am arătat, stimaților Domni și Doamne, de ce greșeli s'e se ferească părinții atunci, când e vorba de profesiunea copiilor lor. Părinții adevăca s'e nu se rușineze a-și da copiii la ori ce profesiune; mai departe s'e nu hotărască de capul seu profesiunea copiilor; apoi s'e nu ademe-nească pe copii pentru o anumită profesiune, și în fine s'e nu fie nepăsători față de profesiunea, căreia se dedică copiii.

*

Și acuma trec la a doaua parte a temei mele: Ce au s'e facă părinții, pentru ca copiii lor s'e poată avea o profesiune bună?

Cea dintâiu datorință, ce o au părinții cu privire la alegerea profesiunii copiilor este, ca de bună vreme s'e deștepte în ei iubirea de muncă și s'e-i deprindă cu lucrul. Avutul și totodată înțeleptul Iov zice, că omul e făcut s'e lucre, iar esperința ne arată de ce folos este lucrul. Puterile trupesci și sufletesci, cu cari este înzestrat omul dela fire, numai prin lucru se deșteaptă, se desvoaltă și se fac apte pentru profesiuni și cariere. Omul iubitoriu de muncă și lucrătoriu află în lucru o plăcere bine-făcătoare, un scut în contra lipsei, un apărătoriu în contra morburilor, un inamic al patimilor urite, o oțe-

lire și o nobilitare a întreg caracterului s'e. Munca deci este pentru fie-care om cea dintâiu și cea mai de lipsă chiemare și totodată prima treaptă a fericirii.

O, câte mii de oameni trăesc astăzi în cele mai mari nefericiri: flămânzi, goi, bolnavi, plini de patimi urite, fiindcă ei în tineretele lor n'au învățat s'e cunoască plăcerea muncii și s'e lucreze!

În copii se deșteaptă iubirea de lucru și copiii s'e fac lucrători, dacă înșiși părinții sunt oameni lucrători și tot așa este și împrejurimea, în care se învârtesc copiii. Drept aceea părinții în privința aceasta s'e fie modele vrednice de imitat și totodată s'e-și păzască copiii de însoțiri cu oameni leneși și pătimiși. Și dacă sunt părinți, destul de rei sau de proști, cari scuză trândăvia și hăimănia copiilor zicând: „Copiii noștri n'au lipsă s'e lucreze, viitoriul lor e asigurat; averea, ce le-o lăsăm, le ajunge...“ atunci s'e nu lipsască părinții, cari s'e-și păzască copiii de prietenia cu astfel de „perde-vară“.

*

Mai departe se cere dela părinți, ca s'e dee copiilor s'e o creștere religioasă morală, adevăca s'e-i deprindă s'e fie oameni de omenie și cu trica lui Dumnezeu, bine sciind, că omul păcătoș va lucra și nu se va bucura de lucrul s'e — după cum zice înțeleptul Iov (20, v. 19).

Temelia acestei creșteri se pune în casa părințască și în societatea, în care se mișcă copilul, și se continuă în școală.

Un proverb românesc zice: „Cum sunt mama și tata, așa vor fi copilul și fata“. Bine s'e-și însemne fie-care părinte acest proverb! Părinții s'e îngrijască, ca „copii-s'e s'e se pomenească într'o atmosferă de viață familiară religioasă și morală. Cele dintâi cuvinte, ce aude copilul, s'e fie cuvintele credinței și iubirii creștine. În persoana părinților s'e, copilul s'e vadă exemple vii de virtute. Casa, în care locuesce un astfel de spirit familiar, îmbinat cu o serioșitate blândă și cu o strictetă iubitoare, produce cele mai multămitoare rezultate în creșterea religioasă și morală a copiilor. Și din contră, o casă, în care domnesc nențelegerea, vorbele urite și faptele rele, nu produce caractere. De tot rare sunt casurile, când copiii s'e opun exemplului rău, ce-l dau părinții, și din opoziție față de acest csemplu fac binele.“

Nu mai puțină înfuriință asupra creșterii religioase și morale a copilului are societatea, în care se mișcă el: „Spune-mi cu cine te'nsoțesci, ca s'e-ți spun cine ești“ — sună alt proverb românesc. O deosebită grijă s'e aibe deci părinții și și în această privință. „Cu bărbatul cuvios fii adese, căci ține poruncile lui Dumnezeu“, zice înțeleptul Sirah (c. 37, v. 15), iară Psalmistul zice: „Fericit este bărbatul care ține poruncile Domnului“ (112, 1).

Continuarea creșterii bune a copiilor se face — cum am zis — în școală, și mai ales în școala ecle-

*) Cuvântul acesta se esplică mai jos (Red. F. D.)

**) Din cauza multelor călătorii ale S-tului Nicodim și zidiri de mănăstiri, tradițiunea populară confundă mănăstirea Motrului și cea a Voditei, care este pe locurile Mehadiiei de astăzi (vezi jurn. „Bis. ort. Rom.“ anul IV, Nr. 5 pag. 271 Nota 3).

mentară. Presupunând, că învățătorii și catichetii noștri își împlinesc conștiința chemarea lor, accentuez aici, că părinții se-și dea toată silința, ca școalele noastre — încât atârnă dela ei — să prospereze și apoi se-și trimită copiii regulat la școală, cu atât mai vârtos, că nici odată, ca acuma, nu a avut și nu are valoare zicerea: „Ai carte, ai parte“.

„Părinților, creșteți copiii voștri în învățătura și îndreptarea lui Dumnezeu!“ zice Apostolul Pavel către Efeseni (c. 6, v. 4).

*

Încă o datorință au părinții cu privire la alegerea profesiei copiilor săi. Părinții adevărați se observeze nentrerupt și cu mare atențiune copiii săi, și mai ales după ce aceștia au trecut de 9—10 ani, ca așa să cunoască felurile lor dispoziții sufletești și trupesci, deosebita lor gusturi și înclinări spre știință, spre artă, spre vre-o meserie anumită; să bage mai departe în samă vrednicia lor, sporiul ocupațiilor, pentru care au ei mai mare atracție și plăcere; să nu peardă din vedere pasiunile lor bune sau rele, — ca din toate acestea să poată încheia la profesiunea, la chemarea, pentru care le-a dat Dumnezeu talent. Dară fiindcă toate aceste semne, cari tradează talentul, la puțini copii es destul de lămurit la iveală, datorința părinților este, ca ei adese ori să vorbească cu copiii despre părțile bune și rele ale felurilor profesiunii, despre plăcerile și neplăcerile deosebitelor cariere. Nepărtinitori să le spună și esplice ce dispoziții trupesci, sufletești, morale și religioase se recer și îi fac buni pentru o profesiune; ce puteri și ce încordări sunt de lipsă la o altă profesiune; la ce îl îndreptătesc pe un copil împrejurările familiare și materiale, ocaziunile favorabile, prospectele ș. a.

Nu este eschisă încercarea părinților, ca ei să se informeze despre talentele copiilor și dela persoane străine, dar cu cari au venit copiii în atingere.

Esaminat și instruat în chipul acesta un copil, nu se poate, ca el să nu dea pe față profesiunea sau chemarea, pentru care are talent și atragere.

Am dat de urma profesiunii sau carierei, în cari copiii noștri își pot valida cum se cade puterile lor sufletești și trupesci, să nu ne mai codim a-i lăsa să îmbrățișeze aceste profesii, fie ele ori care ar fi, cu atât mai vârtos, că „Nici un meșteșug nu e rău, ci oamenii sunt răi“ — cum zice proverbul.

Mulțămindu-vă, Stimaților Domni și Doamne, pentru atențiunea, cu care m'ați urmărit, încheiu prelegerea mea citându-ve nise înțelepte cuvinte ale unei mame către fiii săi: „Alegeți-vă ori ce cariere, numai să duceți o viață cinstită și să fiți cu credință lui Dumnezeu, patriei și neamului vostru. Sunt bătrână, azi-mâne o să mor, folos din stările voastre nu voi avea. Nu voiesc deci, ca să turburați liniștea mormântului meu cu tânguirile voastre, că v-aș fi sfătuit sau silit să vă alegeți chemări nepotrivite talentelor

voastre. Până când sunteți pe lângă mine, sunt gata la ori ce jertfă, ca să vă fericiți. Dacă v'ați ales carierile voastre, cruțați-mă cu necazurile voastre!“

Bb.

Cuvântare funebrală.

la moartea unui om tînăr*)

Jalnicilor Ascultători!

În floarea vieții ne'nduplecata soarte
Te-a smuls ca pe un crin.
Acel ce te iubiră
Plâng astăzi și suspin.

O veste neașteptată, Triștilor Ascultători, a lovit ca un fulger și a sgduit din temelii această casă. această familie. Sunetul jalnic al clopetelor a străbătut satul întreg și a umplut de fiori pre toți aceia, cari au înțeles de greaua lovitură a sorții, ce a cercat această cinstită familie, și carea a lovit în un chip așa de neașteptat și așa de nemilos pre acest tînăr bărbat în floarea vieții, abia numărând 28 de ani!

Dar aceasta e soarta, acesta e capătul tuturor pămîntenilor, câți numai s'au născut pe pămînt: să moară și iar să moară, deși alții cu capul pre căpătâiu, alții înecați pre mări, alții avînd o moarte groaznică bunăoară ca tînărul acesta, al cărui trup rece ca ghiata îl vedem înaintea noastră — și alții iarăș într'alt chip Prin o mână puternică alui Dzeu ne-am format din pămînt și prin voia lui puternică iarăș ne întorcem în sinul aceluia, că așa zice Dzeu: „Pămînt ești și în pămînt te vei întoarce“.

Moartea, acest cuvînt înfiorătoriu! Moartea, acest cuvînt, la auzul căruia tresărim și carea ca un sloiu de gheață ne străbate până la răunchi. Moartea, pre carea mulți ar mîntui-o dăra ar putea, ride de neputința noastră, căci ea cu coasa ei cea neagră și bine ascuțită nu cruță pre nimenea fie bogat, fie sărac, fie bătrîn, fie tînăr, înaintea ei toți sunt asemenea. Deosebirea e însă numai la felul cum ea vine de ia viața omului; și aceasta e hotărît dela atot-puternicul Dzeu, carele știe toate și carele după alui voie toate le orînduesce.

Jalnici Ascultători! Nu voi să laud faptele cele frumoase ale acestui tînăr mort prea timpuriu, căci toți le cunoșcem, toți le șcim, amintesc însă totuș că acest au fost un adevărat părinte a celor 3 copilași rămași acum orfani și pre cari atât de mult i-a iubit și așa dragi i-au fost ca lumina ochilor.

El a fost un adevărat soț al jalnicei sale neveste, pre carea a lăsat-o cu inima cernită, a lăsat-o plîngînd, și suspinînd, strigîndu-i numele ziua și noaptea, dar fară de a-i răspunde alt cineva decît bătaia inimii ei și oftatul din adîncul sufletului.

Dar mai presus de toate a lăsat zdrobiți și disolați pre iubiți săi părinți, cari au perdat un sprijin atât de

*) Rostită la înmormîntarea bravului econom Ianuș Ianu de la noi, care au murit de curînd rîsturnîndu-să cocia pre el aproape de Recița, unde fusese cu scînduri de vînzare.

puternic, încât la bătrânețele lor acum mai că nu pot să suporte această grea lovitură fără de a nu cădea și ei jertfă morții cumplite.

Prin pierderea acestui tiner, această familie a pierdut ce a avut mai scump, a pierdut toată nădejdea în un viitor mai bun, mai priincios existenței sale materiale și morale. Bun e însă Dzeu și rugăm-l să verse mângăere și alinare în suferințele acestei familii greu cercate.

Dar, jalnici Ascultători, nu numai această familie a pierdut mult prin trecerea la cele vecinice a tinerului Ianăș Ianu, dar am pierdut și noi toți.

Comuna a pierdut pe un sprijinitoriu și un membru al ei, care cu timpul ar fi devenit foarte folositoriu comunei noastre fiind un tiner înțelept și plin de simțete minime nobile.

Biserica și școala au pierdut pe un membru al lor, carele prin purtarea sa aleasă, prin fapte frumoase și morale a fost atras atențiunea tuturor oamenilor de bine asupra sa. Tineretul asemenea a pierdut pe un prieten al său, carele la joc, la nunți, la clăci, la lucru și în tot locul a umplut inimile tuturor de veselie. Unde a fost el, nu a fost inristare, ci bucurie, căci acest tiner plin de nădejdi bune era pururea sprinten vioiu, vesel; el era omul păcii și al bune înțelegeri. El nu se sfădia cu nime, el nu se bătea cu nime, avea fire bună, el nu seia să facă rău nimărui, el era ascultătoriu și primitoriu de sfaturile mai marilor. Cu el te puteai înțelege, cu el puteai face casă și masă, cum se zice, și tocmai aceste însușiri bune ale reposatului i-au fost ridicat vaza în comună căci toți vorbeau bine de el, toți doreau să-i câștige prietenia, căci prin glumele sale nevinovate, prin vorbele sale blânde turna veselie în sufletele tuturor.

Îi plăcea să cetească mult, să și câștige cunoștințe și era mândru de copilașii săi, auzind de purtarea lor bună din școală. Promitea mult și s'ar fi ales din el un harnic, un fruntaș bărbat în comuna noastră.

Și iată că omul bun trebuie să piară, trebuie să plece din lume și să o lase, și încă în un chip așa de sfâșietoriu de inimă, încât jăle ne cuprinde pe toți, când numai gândim la moartea dânsului. El, care fu atât de bun în viață, trebuie să moară; dar ce moarte? o moarte strașnică și neașteptată, o moarte înfiorătoare, căci a murit departe de vatra părintească fără de a-și fi putut stringe copilașii în brațe și a-i sêruta pentru cea din urmă oară, a murit fără a-și putea lua rămas bun dela soția sa și fără de a-i spune să-i crească copilașii în credință adevărată către Dzeu și către maica noastră biserică.

A murit fără de a arunca măcar numai o privire asupra jalnicilor săi părinți, cari au rămas obidati și necăjiți în toată viața lor. Au murit fără de a fi putut stringe mâna prietenilor, neamurilor și cunoșcuților lui, cu cari multe zile bune a petrecut.

Au murit străin, singur și părăsit de toți, căci așa i a fost ursita, așa i-a fost destinul. Și aceasta moarte, triștilor Ascultători, într'adevăr e grea și dureroasă. Căci cum se nu fie o asemenea moarte dureroasă, jalnici Ascultători, când ai să mori fiind încă în putere, să lași această

viață, când e mai dulce. Să-ți lași aici în lume o muere tină și iubită, să-ți lași 3 copilași mici și fără ajutoriu, să-ți lași părinții iubiți bătrâni și neputincioși, să-i lași pre toți și să pornești pre o cale lungă, pre calea vecinice, să te duci și să nu mai vini până-i lumea. E ceva mișcătoriu, e trist și dureros; să plângi și să mori, plângând.

Dar pre lângă toate acestea, jalnici Ascultători, trebuie să ne mângăem când gândim, că toate au un sfârșit aici pre pământ; oameni, popoare, domni precum și toate vietățile și lucrurile de pe pământ au să moară de odată; pre toate trebuie să le înghită nesățiosul pământ, de care nu ne mai săturăm în această lume păcătoasă. Aici până suntem ne trudim, ne omorm după bogății, după frumsețe, după mărire, după ranguri, asupra unal pre altul fără de a gândi, că ca mâne putem fi morți și atunci ai să te indestulești cu o casă simplă făcută de 4 scânduri, cu o cruce la cap și o grămadă de pământ pre piept. Atâta tot. Ranguri, domni, avuți, măriri de ce-ți mai trebuie?

De aceia triștilor Ascultători, să căutăm a face tot fapte bune, fapte creștinești plăcute lui Dzeu, căci numai faptele bune merg cu noi ca mărturii înaintea lui Dzeu și ne ajută scoțindu-ne din muncă la viață, din iad la rai.

Trebuie totdeauna să gândim, că ca mâne putem fi morți:

Căci viața omului
E ca floarea câmpului
Pre fața pământului.
Astăzi crește și înflorește,
Mâne coasa o cosește!
Omule, ești muritoriu,
Ești numai un călătoriu
Pe astă lume de plâns,
După cum a zis Isus.
Și tot omul pământ este,
Și la toți moartea sosesce,
La unii de timpuriu
Iar la alții mai târziu!

Jalnici Ascultători! Tinerul Ianăș Ianu, neputându-și lua rămas bun dela nimenea, vine prin rostul meu a-și lua adio, a-și lua rămas bun dela lume și dela toți ai săi.

Rămas bun dar tată și mamă! voi părinții mei iubiți, rămas bun. Oh! cât pățimesc când gândesc la voi; m'ați născut și crescut în dureri și necasuri, m'ați ferit de apă și de foc, m'ați hrănit, m'ați purtat la școală, ma-ți învățat numai bine să fac. Nu vă pot mulțăm din destul. Tot ce-i bine m'ați arătat și învățat și eu oh! cu ce v'am putut răsplăti a voastră binefacere? Oh! când gândesc, că v'am pricinuit numai jale și suspin, durerea mea e mare și nu este durere ca durerea mea. De aș fi putut barem încâtva ușura traiul vostru, aș odihni mai liniștit, așa însă știindu-vă necazul și jalea voastră cea mare, inima mi se sfășie de durere. O! maică! maică! carea mai crescut la pieptul tău, iartă-mă de ț-am greșit ceva.

Tată! tată iubite! care m'ai desmerdat în ale tale brațe iartă-mă. Vă îmbrățișez, vă sărut de mii de ori, rugativă lui Dumnezeu pentru sufletul meu și ertați-mă, că poate din nescire vă voi fi pricinuit vr'odată necaz și supărare. Grijiți de copiii mei, ca să nu simtă lipsa mea, voi să le fiți tată și mamă în locul meu, să-i trimeteți la școală și să-i creșteți în frica Domnului. Voană vi-i dau în grijă.

Rogu-vă nu plângeți după mine, căci eu am scăpat de chin și dureri, eu să plâng după voi, căci voi aveți să suportați de aici înainte traiul greu al vieții.

Dzeu însă vă ajute. Dzeu să vă mângăie și să vă ușureze durerea cea cumplită, căci voia lui așa a fost.

Acum mă întorc către tine iubita mea soție. Dar ce să îți mai pot zice? Tu ai fost ingerul vieții mele. Cu tine am petrecut bucuriile și necazurile vieții. Avut-am zile de bucurie dar avut-am și zile de grea încercare, și tu ai fost mângăierea sufletului meu.

De tine acum mă despart pentru totdeauna, și nu ne vom mai vedea decât pe cealaltă lume poate. Te las cu Dumnezeu. Adă-ți aminte de mine, că eu am fost bun cu tine. De țiam greșit totuș cu ceva, te rog acum să mă erți. Să nu plângi după mine. Privește copiii noștri și grijesce de ei ca și până acum. Să nu simtă ei lipsa mea. Fi cu Dumnezeu

Voi dulcii mei copii, voi 3 copii ai mei, voi lumina ochilor mei, cum vă las eu pre voi?

Mă înec în suspine, când gândesc la voi, căci nu vă voi mai vedea nu vă voi mai aduce nimic de la țtrg. Voi ați rămas fără sprijin din partea mea, voi ați rămas mici și necrescuți. În grija bătrânilor vostri moși vă las, de ei să ascultați, să umblați cu sîrguință la școală și să faceți fapte bune, să iasă din voi oamenii și folositori societății omenesci.

Inima mi se rupe de durere, căci gândeam, că o să trăiesc în lume să vă cresc, să-mi fiți mie de ajutoriu ca și eu bunilor mei părinți, dar Dumnezeu a voit să schimbe după alui voe planul nostru. Rămâneți cu Dumnezeu. Aduceți-vă aminte, că ați avut un tată, care v'a făcut, v'a iubit ca sufletul său, dar nu v'a putut crește cum drag, i-ar fi fost; căci Dumnezeu m'a chemat la sine, și voi ați rămas, voi copiii mei! Dumnezeu vă păzească de toate relele și sub scutul lui cel puternic să vă ocrotească.

Voană niamurilor, vecinilor, cunoscuților și prietenilor cari aici ați venit, ca să mă vedeți și să-mi dați cinstea cea de pre urmă, voi cari în necazuri de multe ori mi-ați fost ajutorii, în supărări mângăitori, în bucurii asemenea cu mine pătași, voană la toți vă mulțămesc și vă rog să mă ertați dacă v'am greșit cu ceva. Rogu-vă să vă aduceți aminte de mine și să rugați pre înduratul și prea bunul Dumnezeu, ca să mi așeze sufletul meu în ceata dreptilor și aleșilor săi.

Acum mă mut la viață
Și la locuri cu verdeață,
În cetatea Domnului
Unde-i scrisa omului,
Remas bun dar lume 'ntreagă
Toată, 'ntreagă mi-ai fost dragă,

Rămas bun prieteni iubiți,
Rămas bun oameni cinstiți;
Mă rog la toți de ertare,
Căci eu plec pre lungă cale,
Și mă duc și nu mai vin,
Remas bun lume — amin!

Odihnesce în pace suflete blânde și veghiază asupra celor aleși și iubiți de tine, cari te plâng și te jălesc.

Fie-ți țerțira ușoară, căci memoria neuitată îți va fi.

George Cătană
învătătoriu

Varietăți

Deputați la sinodul eparhial s'au ales: *Alexandru Lupu*, colonel ces, și reg. și pensiune, în cercul Jebelului; *Achim Miloia* învățătoriu în Ferendia și *Traian Lința* învățătoriu în Cacova, în cercul Fizeșului; *Dr Alexandru Manguica*, avocat în Oravița-montană, în cercul Reșița-montană.

Episcopul eparhiei Rîmnicului-Noul Severin. În ziua de 12 Martie c., marele colegiu electoral compus din membrii st. Sinod, din senatorii și deputații au ales ca episcop al eparhiei Rîmnicului pe P. S. Arhiereul Dr. Atanasie Mironescu.

Un Avis. Se aduce prin aceasta la cunoștință publică, că credincioșii bisericii române gr. or. din *Ciuta* în protopresbiteratul Caransebeșului, vor serba de acum înainte constant și neîntrerupt hramul bisericii lor, care este *sântul marele Mucenic George*, ca prin aceasta să urmeze esemplul străbunilor lor, cari prăsnuiau serbătoarea hramului împreună cu consăngenii lor din apropiere și depărtare în mod de tot serbătoresc.

Schimbare de Rugă. Sinodul parohial din *Tolvadia* în ședința sa ordinară ținută în 11 Ianuarie 1898, a hotărît ca „Ruga“, ce s'a serbat până acum la Înălțarea Domnului să se serbeze în viitoriu la S. S. Archangeli, în 8 Noembrie, când e totodată și Hramul bisericii, — cea ce epitropia parohială din *Tolvadia* aduce pre această cale la cunoștința tuturor celor interesați spre orientare și acomodare — *George Stoin* epitrop.

Foaia pedagogică. P. O. D. Ioan Pinciu, protopresbiter al tractului Ciacovei din diecesa Caransebeșului, a îndreptat întru sprijinirea Foii pedagogice din Sibiu următorul circulariu către învățătorii și învățătoarele din tractul încredințat conducerii D-Sale: „Caracteristici-a veacului al XIX-lea e, precum știți, de o parte progresul uimitoriu ce zi de zi se face pe toate terenele de activitate, de altă parte stăruința, ce se pune pentru a înlesni ori și cui, dacă vrea să își însușească acele progrese. Deoarece activitatea învățătoarească devine tot mai grea, deoparte fiindcă exigențele timpului sunt tot mai mari și învățătorului îi încredințată de a crește generațiunile lui încredințate, potrivit nu atât cu ideile prezentului, cât mai virtuos, cu ideile cari bat la ușa viitorului, de altă parte fiindcă mediul social, în care se cresc tinerele

generații, îngreunează prin epidemiile morale, de care e bătuit, activitatea învățătorului în loc să-i dea succurs: necesitatea ca învățătorul să stea în curentul ideilor celor mai înaintate ale timpului și în deosebi în curentul progresului, realizat pe terenul pedagogic, e evidentă. În scopul de a pune învățătoria noastră în curent cu acest progres și astfel a o face mai dostoieă pentru chemarea sa, s'a înființat în Sibiu „Foaia Pedagogică”, care acum apare în anul al II-lea și constă 3 fl. la an. Vi-o recomandăm deci să o abonați cu toții și să o studiați.

Avis. Ni se scrie din Ramna, că Doamna Iustina Velcelean, proprietărea unui dughean de acolo, voiesce să predea acest dughean unui neguțătoriu român. Informațiuni în privința aceasta dă însăș dna proprietăreașă.

Licitațiuni minuende

Pentru zidirea de nou a salei de învățământ dela școala confesională gr. or. rom. din **Sâm-Ianăș**, protopresbiteratul Vêrșetului se escrie prin această licitațiune minuendă în înțelesul ordinațiunei consistoriale din 2 Martie a. c. Nr. 4357 Șc. ex 1897 cu prețul de esclamare de 2090 fl. 26 cr. v. a.

Licitațiunea se va ținea în școala locală Duminecă în 12/24 Aprile a. c. la 2 oare după amezai.

Întreprinzătorii se vor presenta în ziua aceea în fața locului având a depune înainte de licitare vadiul de 10%.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Sâm-Ianăș, 8 Martie 1898. 1—3 [15]

Petru Sporea m. p.
președinte.

Petru Barsalic m. p.
notariu.

Pe baza decisiunei Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 4 August 1897 Nr. 2602 B. s'a încuviințat pentru acoperirea cu tinichea și repararea s. biserici gr. or. rom. din comuna **Sacul**, suma de 832 fl. 92 cr. v. a.; deci pentru preluarea lucrului de sub întrebare se escrie: Licitațiune minuendă, carea se va ținea în comuna Sacul ni 19 Aprile st. v. 1898 la oarele 10 $\frac{1}{2}$

Reflectanții vor avea a depune la începutul licitațiunii vadiul de 10% în bani gata sau hârtii de valoare.

Specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea ori și când la Oficiul parohial din loc.

Numai oameni probați și experți se vor primi ca licitanți.

Sacul la 28 Februarie 1898. 2—3 [13]

Nestor Trandafir
președ. com. par.

Vasilie Tărianu
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

În conformitate cu decisiul Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 29 Ianuarie a. c. Nr. 329 se escrie prin aceasta concurs pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh Nicolae Goanța, în comuna de clasa III-a din **Moceris**, în protopresbiteratul Mehadiiei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele parohiei susamintite și anume din:

1. Salariul anual de 200 fl. v. a. în care se cuprinde birul preotesc, rugăciunea moașei, înmormântările, umblarea cu icoana la Nascerea Domnului, la Botez, la praznice și alte datorințe preotesci.

2. O sesiune parohială de 32 jugere 800□.

3. Venitul stolar a funcțiunilor preotesci îndatinate și în urmă.

4. Cortel în natură.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne recursele lor instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, la Prea On. Domn protopresbiter tractual Mihail Popoviciu în Orșova, până la termenul îndegatat, și amăsurat Ș-lui 18 din aceleaș regulament, pre lângă prealabila încunoscițare a protopresbiterului concerninte, a se presenta în vre-o Duminecă sau serbatoare în biserică, spre a-și arăta desterita-tea în cântare și oratorie.

Alegerea se va ținea în Dumineca procsimă după espirarea termenului de concurs.

Moceris în 4 Martie 1898. 3—3 [12]

Ioan Novacovicu
președ. com. par.

Dionisie Badiu
not. com. par.

În înțelegere cu mine: *Mihail Popoviciu* protopresb.

Têrg de țară

Têrg de țară se va ținea în comuna **Teregova**, la 22 Aprile a. c.

Teregova este centrul unui ținut, care se ocupă mai cu samă cu economia de vite, cu stațiune la cale ferată, cu loc de încărcare de vite, și unde de trei-ori în zi circulează trenurile, și are postă și telegraf. La têrgul acesta se aduc multe vite cornate îngrășate și de lucru, oi, capre, cai și porci; deci cumpărătorilor li-se dă destulă ocaziune, ca să poată cumpăra cu preț scăzut vite bune, nu numai la têrgurile de țară, ci și la târgurile de săptămână, care se țin Vineria.

1—2 [16]

Primăria comunală.